

ΜΝΗΜΗ ΕΥΛΑΒΙΚΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
'Αναπλ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών

"Ενας φίλος μᾶς ἔφυγε

Ἡ ἀφιξη μὲ τὸ ταχυδρομεῖο στὸ γραφεῖο μου, τοῦ διμηνηαίου δελεῖου τῆς Ὁρθόδοξης Κοινότητος τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῶν Ἁγίων Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ, μιᾶς γαλλόφωνης ἐνορίας στὶς Βρυξέλλες*, ἔφερε μνημὲς παλιές στὸ μυαλό μου, τότε πού γιὰ πολλὰ χρόνια μέναμε στὸ Βέλγιο.

Οἱ πρῶτες σελίδες τοῦ ἦσαν ἀφιερωμένες IN MEMORIAM (εἰς μνήμην) τοῦ πατρὸς Μάρκου NICAISE, ἐφημερίου τῆς Κοινότητος, ὁ ὁποῖος ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1989. Ὁδυνηρὴ ἀνάμνηση, γιὰτὶ ὁ ἐκλιπὼν ἦταν φίλος ἀγαπητὸς καὶ σεβαστὸς, πού ὑπηρέτησε πάνω ἀπὸ 22 χρόνια τὴν ἐνορία του μὲ ζήλο, ἀφοσίωση, πίστη καὶ ἀγάπη. Αὐτὲς τὶς ἡμέρες πλησιάζει ἡ 1. πανηγύρις τοῦ Νισοῦ: 1η Νοεμβρίου, τῶν Ἁγίων Ἀκαργύρων. Ἐἴτε στὸ διαμορφωμένο σὲ ἐκκλησία γκαράζ εἴτε στὸ καινούργιο τοῦς κτίριο, τὸ πανηγύρι ἔπαιρνε πάντα ἓνα χαριῶμενο χαρακτήρα.

Ὅλες ὅμως οἱ Λειτουργίες μὲ τὸν π. Μάρκο ἦταν ἓνα πανηγύρι χαρᾶς. Κι αὐτὴ ἡ χαρὰ φαινεῖτο στὰ πρόσωπα ὅσων μετεῖχαν σ' αὐτές. Ἦταν χαρακτηριστικὴ ἡ ἀλλαίωση τῶν προσώπων κατὰ τὴ Θ. Λειτουργία. Οἱ περισσότεροι ἐρχόμαστε φορτωμένοι μὲ τοὺς κόπους μιᾶς, ἑκαστοῦ μὲ τὶς χρεῖες του. Σιγά - σιγά, μὲ τὴν ὑποδλητικὴ ἀνάγνωση τῶν εὐχῶν, μὲ τὸ φάλσιμα, ξαναφρόναμε μὲ τὸν ἀσπασμὸ τῆς εἰρήνης φιλιώναμε ὅλοι μὲ ὅλους, ἔτοιμοι νὰ μετᾶσχουμε στὸ κοινὸ εὐχαριστιακὸ δεῖπνο εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου μας.

"Ὅλοι ἡμασταν παιδιά του

Νιώθαμε ὅλοι μιὰ φιλικὴ ἀτμόσφαιρα. Ξένοι, ἀπὸ κάθε γωνιά τῶν Βρυξελλῶν καὶ τοῦ Βελγίου, ἀνταμώναμε ὅλοι ἐκεῖ καὶ γινόμεσταν φίλοι καὶ ἀδελφοί. Ἡ παρουσία τοῦ π. Μάρκου μᾶ ἔγνωε ὅλους σὲ μιὰ μεγάλ-

λη οἰκογένεια. Εἶχε ὅμως τὸν τρόπο, αὐτὸ νὰ μὴ μένει κάτω τὸ θεωρητικὸ. Πολλοὶ εἶχαν αἰσθανθεῖ πραγματικὰ τὴν «πρόσληψή» τους στὴ δική του οἰκογένεια. Ὅπως γιὰ παράδειγμα ἡ Μαριζὸ γιὰ τὴν ὁποία ἦταν ὁ μοναδικὸς πατέρας πού εἶχε ποτὲ γνωρίσει.

Ὅταν πρὶν πολλὰ χρόνια τῆς εἶχε πεῖ: «Εἶσαι ἡ μεγάλη μας κόρη, δὲν θὰ εἶσαι ποτὲ πιά μόνη», δὲν μποροῦσε νὰ τὸ πιστέψει. Ἐν τούτοις αὐτὸς ὁ λόγιος δὲν διαφιεύστηκε ποτέ. Πολλοὶ θὰ μποροῦσαν νὰ γράφουν τὶς παρακάτω λέξεις: Ὁ πατήρ Μάρκος ἦταν ἓνας πατέρας μὲ ὅλες τὶς ἔννοιες πού μπαρεῖ νὰ ἔχει αὐτὴ ἡ λέξη! Δὲν κατέκυρνε ποτέ. Στὴν σύγχυσή μου ἀντέτασσε τὴ δύναμή του καὶ τὴ σταρρή του. Στὴν εὐτυχία μου χαίροταν μαζί μου. Οἱ συμβουλές του μοῦ ἦταν πολὺτιμες, μοῦ ἔδειχναν τὸ δρόμο πού ἔδω καὶ πολλὰ χρόνια ἀκολουθῶ. Μὲ ἔδωκε στὸ δρόμο τῆς μυστικῆς ἀναζήτησης τοῦ Θεοῦ.

Ἐργόχειρο καὶ ἐργασία

Εἶχε σπουδάσει Νομικά. Ἀγνωστικιστὴς στὰ νιάτα του, ἀνικανοποίητος ὡς πρὸς τὶς ἀπαντήσεις πού ἔπαιρνε στὰ ἐρωτήματα πού ἔθετε πρὸς ποιμένες κατευθύνσεις, ὄρηκε τὴν Ἀπάντηση στὴν Ὁρθοδοξία καὶ μιὰ ἐπαναστατικὴ ἀποστολὴ στὴν ἀσκησιὴ τῆς Ἱερωσύνης. Χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψει τὸ ἐπάγγελμά του —ἐργαζόταν ὡς νομικὸς σύμβουλος στὴν «Ἐθνικὴ Ἑταιρεία Κατοικίας» τοῦ Βελγίου— ἀφιέρωνε τὸν περισσότερο ἐλεύθερα χρόνον του στὴν Ἐνορία, ἔχοντας ἐντάξει καὶ τὴν πολυμελὴ οἰκογένειά του σ' αὐτὴν τὴν διακονία. Ἡ πρεσβυτέρα εἶναι γιὰτὸς καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐνεργὸ στέλεχος τῆς ἐκκλησιαστικῆς χορωδίας.

Ἦταν ἓνα ἐρευνητικὸ πνεῦμα. Ἦθελε νὰ ξέρει μὲ κάθε λεπτομέρεια τὸ τυπικὸ τῆς λατρείας. Ἐγκαίρως μοῦ ζητοῦσε κάθε χρόνο τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλη-

σίαις τῆς Ἑλλάδος, στὸ ὁποῖο συμβουλευόταν τὸ τυπικολογικὸ μέρος. Τὰ κηρύγματά του τὰ διέκρινε ὄχι μόνο μιὰ ζεστασιά ἐπικοινωνίας, ἀλλὰ καὶ μιὰ ἀκρίβεια περὶ τὴν ἐρμηνεία τῶν εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν περικασιῶν. Προσπαθοῦσε, ὁ εὐαγγελικὸς λόγος νὰ βρεῖ κατάλυμα στὴν καρδιά μας καὶ νὰ τὸν στεγάσει ἐκεῖ, αὐτός, ὁ νομικὸς σύμβουλος μιᾶς μεγάλης «στεγαστικῆς» ἐταιρείας!

Μὲ περισσὴ φροντίδα ἀφιερώθηκε στὸ νὰ στεγάσει πρῶτα - πρῶτα τὴν Ἐκκλησία του. Ἡ μεσακίνηση ἀπὸ τὸ «γκυαράζ» στὸ νέο οἶκημα τοῦ στοίχισε πολὺ κόπο καὶ ἔγνοιες. Εἶχε λυπηθεῖ ποῦ δὲν εἶχε μπορέσει νὰ βρεῖ ἔστω καὶ μικρὴ οἰκονομικὴ βοήθεια ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Τὴν Ἑλλάδα ποῦ ἀγαποῦσε ὑπερβολικὰ καὶ ἐπισκεπτόταν ὅταν μποροῦσε, εἴτε γιὰ δουλειές εἴτε γιὰ διακοπές. Τὸ τελευταῖο ἦταν καὶ δύσκολο καὶ σπάνιο.

Τελευταία ἐπίσκεψη στὴν Ἀθήνα

Φθινόπωρο τοῦ 1987, ἐπαγγελματικοὶ λόγοι συμμετοχῆς του σὲ ἓνα συνέδριο, τὸν ἔφεραν στὴν Ἀθήνα. Ὁ χρόνος του ἦταν ἐλάχιστος. Θέλησε ἄλλως νὰ ἐπισκεφτεῖ γνωστὸ Γέροντα ποῦ τοῦ εἶχαν ὑποδείξει νὰ δεῖ ὀπωσδήποτε. Προθυμοποιήθηκε νὰ τὸν ὀδηγήσω νὰ πάρει τὴν εὐχή του. Νόμιζε, ὅτι ὁ Γέροντας κατοικοῦσε κάποιον κινσά, μέσα στὴν Ἀθήνα. Ὅταν ἄλλως εἶδε, ὅτι ἀπομακρυνόμασταν καὶ ἀκολουθοῦσαμε τὴν ἀδῆξημένη ἔξοδο τῶν Ἀθηναίων τῆς Παρασκευῆς, δὲν θέλησε νὰ συνεχίσουμε γιὰ νὰ μὴ μὲ ἐπιβαρύνει σὲ χρόνο καὶ χρήμα, ὅπως εἶπε. Πάντοτε τὸν διέκρινε μιὰ λεπτότητα σὲ ὅ,τι τοῦ πρόσφερε ὁ ἄλλος.

Εὐτυχῶς οἱ ἀντιρρήσεις του ξεπεράστηκαν γρήγορα χάρις στὴν ἐπιμονή μου καὶ ἔτσι εἶχε τὴ μεγάλη ἐυκαιρία νὰ πάρει τὴν εὐχή καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Γέροντα, ὁ ὁποῖος τὸν δέχτηκε μὲ πολλὴ ἀγάπη, προσευχήθηκε γι' αὐτὸν ἔντονα καὶ τοῦ κράτησε γιὰ πολλὴ ὥρα τὸ κεφάλι μέσα στὰ χέρια του. Ὁ Γέροντας ξέρεῖ νὰ τιμᾷ μὲ ἰδιαίτερο τρόπο τοὺς ἱερεῖς. Βγήκε μὲ μιὰ «εἰρηνικὴ ἀναστάσιση» ἀπὸ τὸ κελλὶ τοῦ Γέροντα, ὅπως μοῦ δηλόγησε. Δὲν ἤθελε νὰ μιλήσει μετὰ, καὶ τὸν ἐνεθάρρυνα νὰ τηρήσουμε μιὰ «εὐεργετικὴ ἀφασία» κατὰ τὴν ἐπιστροφή.

Ἡ δευτέρη εὐλογία τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἦταν ὅταν

τοῦ πρότεινα νὰ προσκυνήσει στὴν Μητρόπολη τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας «Ἄξιόν ἐστι», ποῦ εἶχαν φέρει ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες στὴν Ἀθήνα. Μὲ τὴν εὐγενικὴ μεσολάβηση τῶν ἱερέων πῆρε γρήγορα σειρά καὶ ἀσπάστηκε τὴν εἰκόνα, βαθειὰ ἐντυπωσιασμένος ἀπὸ τὴν εὐλάβεια τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν προστασία τῆς Παναγίας.

Ἡ μεγάλη παράθεση

Δὲν τὸν εἶδα παρὰ ὕστερ' ἀπὸ μερικὸς μῆνες στὲς Βρυξέλλες, τὴν ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς. Ἀρχὲς Φεβρουαρίου τοῦ 1989 πληροφορηθήκαμε τὸ θλιβερὸ γεγονός. Κεραυνὸς ἐν αἰθρίᾳ. Μὲ καλλιπάζουσα ταχύτητα ἡ μάστιγα τοῦ αἰῶνα ἔθεσε τέλος σ' αὐτὴ τὴν ἐπίγεια ἄξια καθ' ὅλα ζωὴ καὶ ἀποστολὴ τοῦ πατρὸς Μάρκου NICAISE.

Σ' αὐτὴ του τὴν ἀναχώρηση δὲν μποροῦμε νὰ ἰσχυρισθοῦμε ὅτι μᾶς ἐγκριτέλειψε. Ἐνῆκε καλὸς πατέρας δὲν ἀφήνει ποτὲ τὰ παιδιά του. Ἔχω ἀπλὰ τὴν αἴσθησι ὅτι μᾶς πῆρε ὅλους μαζί του, γιὰ νὰ συναντήσει Ἐκεῖνον καὶ νὰ μᾶς παραθέσει ἐνώπιόν Του, ὅπως τόσα χρόνια μᾶς παρέθετε στὴν προσκομιδῆ. Ἐκεῖ περιμένει ὁ πατὴρ Μάρκος τὴ μ ε γ α λ η π α ρ ά θ ε σ η, αὐτὴ ποῦ θὰ γίνεῖ κατὰ τὴ μέλλουσα κρίσις.

«Καὶ πῶς γίνεται, ἀκούσατε τὴν Ἀπόκριση σὺβ' - 212 τοῦ Μεγάλου Γέροντος Βαρσανουφίου: Ἐκείστος τῶν ἁγίων, προσφέρων οὓς ἔσωσεν υἱὸς τῷ Θεῷ, λαμπρᾷ τῇ φωνῇ μετὰ πολλῆς καὶ μεγάλης τῆς παρηρσίας, θαυμαζόντων τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, καὶ ὅλων τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων, λέγει: "Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοὶ ἔδωκεν ὁ Θεός". Καὶ οὐ μόνον αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ ἐαυτὸν παραιδῶσαι τῷ Θεῷ καὶ τότε γίνεται ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν" εὐχάσθε οὖν ἵνα φθάσωμεν. Μακάριος γὰρ ὁ προσδοκῶν καὶ φθάνων» (Βίβλος Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου, σ. 1336).

Εἶθε ὅλοι νὰ φθάσουμε σ' ἐκείνη τὴ μακαριότητα καὶ νὰ ἐκπληρωθοῦν οἱ μεγάλες μας προσδοκίες!

* Ἀνήκει στὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ τῶν ὀρθόδοξων ρωσικῶν παροικιῶν Δυτικῆς Εὐρώπης, ποῦ ὑπάγεται στὸ Οἰκουμἐνικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως.